

Kulturdepartementet

Stiftelsen Svenska Filminstitutet
Box 271 26
102 52 Stockholm

Uppdrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet och Post- och telestyrelsen om ökad tillgänglighet till film på digitala biografier genom syntolkning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Stiftelsen Svenska Filminstitutet (SFI) och Post- och telestyrelsen (PTS) att genomföra ett projekt som syftar till att utveckla ett system för syntolkning av film på digitala biografier för att öka tillgängligheten till film för synskadade. Möjligheten att använda tekniken för andra grupper med särskilda behov, till exempel dyslektiker, ska också beaktas. Vidare ska utgångspunkten vara att komplettera och inte konkurrera med pågående satsningar på området.

Uppdraget omfattar följande delmoment:

- Förstudie med nulägesanalys samt utredning av de tekniska och ekonomiska förutsättningarna för syntolkning på digitala biografier.
- Teknikutveckling och testning av lösningar på digitala biografier.
- Beräkning av kostnader för de olika tekniska lösningarna samt för installation av utrustning och produktion av digitala filmkopior med syntolkade ljudspår.
- Installation av utrustning på utvalda biografier (provdrift).
- Förslag till fortsatt hantering och finansiering så att syntolkad film tillgängliggörs för synskadade i olika delar av landet. Förslaget får inte innebära att ytterligare statlig finansiering krävs, utöver SFI:s befintliga budgetramar. Även möjligheter att använda den valda lösningen för andra grupper med särskilda behov ska redovisas.
- En sammanställning av hur de medel som ställts till förfogande för uppdraget har använts.

Uppdraget ska genomföras i nära samverkan med organisationer som företräder användargruppen, biografägare och filmdistributörer.

SFI och PTS ska gemensamt delredovisa uppdraget den 31 maj 2012 och slutredovisa uppdraget den 31 december 2012. Redovisningen ska ske till Regeringskansliet (till Kulturdepartementet med kopia till Näringsdepartementet).

Uppdraget ska finansieras med ett belopp om högst 2,4 miljoner kronor från det under utgiftsområde 22 uppförda anslaget 2:2 Ersättning för särskilda tjänster till funktionshindrade, vilket disponeras av PTS. Någon ersättning utgår inte till SFI.

Bakgrund

På regeringens uppdrag fördelar SFI sedan 2000 stöd till film och video för syntolkning och textning på svenskt språk. Av stödet, som 2010 uppgick till omkring 1,5 miljoner kronor, fördelas ungefär hälften till syntolkning av filmvisningar på biograf samt syntolkning av svenska dvd-utgåvor. De senaste åren har omkring 70 syntolkade filmvisningar per år genomförts över hela landet och 4–8 svenska dvd-utgåvor per år har försetts med ett syntolkat ljudspår.

Stödet har lett till en ökad tillgänglighet till svensk film för synskadade. Samtidigt har det funnits faktorer som kraftigt begränsat tillgängligheten. Syntolkade filmvisningar genomförs med en tolk på plats i biografsalongen som via en sändar- och mottagarutrustning beskriver vad som händer i bild. Detta är ett arrangemang som kräver planering, arvoderad personal och informationsinsatser, vilket begränsar antalet möjliga visningar. Det finns även stora regionala skillnader i det syntolkade filmutbudet och verksamheten bedrivs på många håll på ideell basis, vilket gör den sårbar. Trots stöd från SFI, som i många fall fullfinansierat verksamheten, har antalet syntolkade filmvisningar och publikens storlek förblivit relativt konstant och begränsad.

Problemen har till stor del sin grund i tekniska begränsningar i den analoga visningstekniken på biograferna. Den digitala visningstekniken ger helt andra möjligheter att tillgängliggöra svensk film eftersom digitala filmkopior kan innehålla både en otextad version, en svensktextad version och ett syntolkat ljudspår. Detta gör att filmen är potentiellt tillgänglig för döva, hörselskadade och synskadade, från premiär och framåt, oavsett var och när den visas. Det innebär initiala kostnader att ta fram ett digitalt grundmaterial, men därefter kan digitala filmkopior mångfaldigas utan extra kostnad.

För närvarande finns det inte någon teknisk standard för utsändning, överföring och mottagning av syntolkade ljudspår. Flera möjliga tekniska lösningar existerar men alla lösningar har både för- och nackdelar när det gäller användarvänlighet, kostnad och driftssäkerhet.

Skälen för regeringens beslut

För att öka tillgängligheten till film på biograf för synskadade och andra grupper ser regeringen skäl att uppdra till SFI och PTS att genomföra ett projekt som syftar till att utveckla ett system för syntolkning av film på digitala biografier.

På regeringens vägnar

Lena Adelsohn Liljeroth

Åsa Möller

Likalydande till Post- och telestyrelsen

Kopia till

Socialdepartementet/FST, RU
Finansdepartementet/BA
Näringsdepartementet/ITP, MK
Handisam
Hjälpmedelsinstitutet
Statens kulturråd
Sveriges Kommuner och Landsting
Dyslexiförbundet FMLS
Sveriges Biografägareförbund
Sveriges Filmuthyrareförening
Synskadades Riksförbund